

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2979-

Dato
8. mai 2025

Prop. 62 L (2024-2025). Endringer i folkeregisterloven og skatteloven - spørsmål fra saksordførere

Jeg viser til brev 5. mai 2025 fra Stortingets finanskomite ved saksordfører Heidi Nordby Lunde.

Norby Lunde stiller følgende spørsmål:

Hva vil være konsekvensene av å oppheve folkeregisterloven § 5-2 (om at ektefeller må registreres med samme bosted)?

Bakgrunn for spørsmålet:

Kommuneloven § 7-2 og Sameloven § 2-7 har krav om boplikt for å tre inn i folkevalgt verv og for å stille til valg til Sametinget. Kravet om felles bosted mellom ektefeller skaper problemer for personer som ønsker å flytte for å tre inn i et verv eller stille til valg. Personen kan i utgangspunktet ikke flytte, med mindre ektefellen flytter med. En slik begrensning vil ikke gjelde dersom paret var forblitt ugift.

Dersom departementet har til hensikt å se nærmere på mulige løsninger, bes det opplyst i svaret.

Svar

Bostedsregistrering i Folkeregisteret av ektepar er basert på en hovedregel om at så lenge paret har et felles hjem, anses dette hjemmet som deres folkeregistrerte bosted. Det gjelder selv om den ene ektefellen oppholder seg mest i en annen kommune og anser seg for å bo

der. Det er lang tradisjon og praksis for at ektefeller som lever sammen og har felles hjem, registreres som bosatt på samme adresse.

Folkeregisterets opplysninger om hvor en person er bosatt, skal i utgangspunktet gjenspeile de reelle forhold, og det er ikke slik at den enkelte kan bestemme selv hvor det er mest hensiktsmessig å være registrert bosatt. Ektefeller som ikke er separert, bor vanligvis sammen. Hvis ekteskapet består og paret har et felles hjem, er det en klar presumsjon for at dette også er stedet de faktisk bor.

Dersom ektefeller velger å ikke bo sammen, skal de registreres på hver sin adresse i Folkeregisteret hvis deres felles hjem er oppløst og den ene har flyttet ut. Et vilkår er da at de ikke lenger har felles bolig. Ektefeller som aldri har etablert et felles hjem, vil også kunne ha forskjellig bostedsadresse. I tilfeller hvor den ene ektefellen på grunn av arbeid må oppholde seg utenfor det felles hjem og pendle mellom to boliger, er det egne regler om bostedsregistrering og skattemessig bosted. For stortingsrepresentanter mv. innebærer de særlige bostedsreglene at de i utgangspunktet kan beholde den folkeregistrerte bostedsadressen de hadde før tiltredelsen, samtidig som ektefelle og barn ikke anses bosatt der hvis de har særlig svak tilknytning til den boligen.

Det er mange rettsvirkninger som er knyttet til folkeregistrert bosted, og reglene om skattemessig bosted for ektefeller er parallelle med bostedsreglene i folkeregisterloven. Det er ikke hensiktsmessig med forskjellige regler for bostedsregistrering i Folkeregisteret og bosted i skattemessig betydning. En eventuell endring av reglene om bostedsregistrering av ektefeller, vil få konsekvenser for blant annet skatteregler som knytter rettsvirkninger til skattemessig bosted. Det gjelder for eksempel reglene om fradrag for utgifter ved pendling, formuesskatt av primærbolig og gevinstbeskatning ved salg av bolig.

Også på andre områder knyttes det rettsvirkninger til registrert bosted, f.eks. i forbindelse med boplikt som vilkår for konsesjon. Det har ved enkelte tidligere anledninger kommet opp spørsmål der en gift person ønsker å være formelt bostedsregistrert på et annet sted enn der vedkommende faktisk bor sammen med ektefellen, for å kunne oppfylle konsesjonsvilkår om boplikt knyttet til landbrukseiendom.

Finansminister Slagsvold Vedum har besvart to spørsmål fra Stortinget om bostedsregistrering av ektefeller (spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2488 for 2024 og nr. 801 for 2025).

Bakgrunnen for begge de to spørsmålene var saken om ny finansråd i Bergen. Kommuneloven oppstiller et krav om boplikt for personer i en slik stilling og henviser til folkeregisterregelverket. Det er ikke tilstrekkelig å pendle til kommunen. I svaret fra finansminister Slagsvold Vedum ble det vist til at det faller utenfor finansministerens ansvarsområde å uttale seg om kommunelovens regler om ubetinget boplikt for personer i slike stillinger.

I september 2024 henvendte byrådslederen i Bergen seg til Finansdepartementet i anledning den saken, og ba om at det ble vurdert endringer i folkeregisterregelverket for å ivareta den fleksibiliteten parlamentarisk styrte kommuner forventer. Finansdepartementet viste i sitt svar til begrunnelsen for reglene om registrering i Folkeregisteret av bosted for ektefeller. Samtidig skrev departementet:

«Finansdepartementet har videresendt byrådslederens brev til Kommunal- og distriktsdepartementet, som har ansvaret for kommuneloven. Kravet om ubetinget boplikt og bostedsregistrering i Folkeregisteret følger av kommuneloven, og det vil være opp til Kommunal- og distriktsdepartementet å vurdere behov for eventuelle endringer i kommuneloven av hensyn til den fleksibiliteten eller dispensasjonsmuligheten Bergen kommune etterlyser for parlamentarisk styrte kommuner.»

Kommunal- og distriktsdepartementet opplyste i brev 25. oktober 2024 til Bergen kommune at de ikke vurderte det som aktuelt å gjøre endringer i valgbarhetsreglene etter valgloven eller kommuneloven.

En eventuell endring av reglene om bostedsregistrering av ektefeller i folkeregisterloven vil reise en rekke spørsmål og få konsekvenser for flere rettsområder. Konsekvensene av en eventuell slik endring må derfor utredes. På nåværende tidspunkt foreligger det ikke planer om å vurdere en slik endring.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jens Stoltenberg". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Jens Stoltenberg

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2979-

Dato
12. mai 2025

Spørsmål til Prop. 62 L (2024-2025). Endringer i folkeregisterloven og skatteloven. Spørsmål fra saksordfører

Jeg viser til brev 8. mai 2025 fra Stortingets finanskomite ved saksordfører Heidi Nordby Lunde.

Nordby Lunde stiller følgende spørsmål:

«Folkeregisterforskriften § 5-1-4 tillater studenter å registrere bosted på studiestedet, uten krav til boligen. Vil en student som tiltrer regjeringsapparatet kunne opprettholde bosted på studiestedet i en overgangsperiode under denne bestemmelsen, inntil vedkommende har skaffet seg et bosted som oppfyller kravene til areal mv. under særreglene?»

Svar

Studenter kan velge om de vil være bostedsregistrert på studiestedet eller for eksempel i foreldrehjemmet, jf. folkeregisterforskriften § 5-1-4. Bestemmelsen forutsetter at personen er i en studiesituasjon og at utdanning er hovedbeskjeftigelsen.

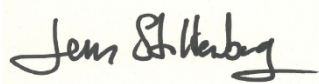
En student som er bostedsregistrert på studiestedet og flytter til Oslo-området for å tiltre som politiker i regjeringsapparatet, vil kunne beholde bostedsregistreringen på studiestedet dersom vilkårene i den særlige bostedsregelen i folkeregisterloven § 5-4 er oppfylt. I henhold til slik regelen nå er foreslått i Prop. 62 L betyr det at boligen på studiestedet må ligge minst 50 kilometer fra arbeidsstedet, være fullverdig og disponeres gjennom et reelt eie- eller leieforhold på alminnelige vilkår. Det vises til proposisjonen for nærmere omtale av innholdet i vilkårene.

I tillegg er det foreslått to særordninger som kan være aktuelle for studenter, jf. punkt 5.5.4 i proposisjonen. Det foreslås for det første å forskriftsfeste et unntak for representanter mv. som er etablert i mindre boliger (enn kravet på 35 kvm.). Unntaket knytter seg til arealkravet, det må fortsatt være en låsbar boenhet med eksklusiv råderett til bad, kjøkken og et sted å sove. Etter forslaget skal unntaksbestemmelsen gjelde for den første funksjonsperioden, og for stortingsrepresentanter er det også krav om seks måneders botid i den aktuelle boligen før tiltredelsen. Dette kravet til botid er ikke foreslått gjort gjeldende for politikere i regjeringsapparatet.

For det andre foreslås det å forskriftsfeste en særordning for representant mv. som er etablert i bofellesskap, for eksempel et studentkollektiv. Også her foreslås det at ordningen kun skal gjelde den første funksjonsperioden. For stortingsrepresentanter (men ikke for politikere i regjeringsapparatet) foreslås det også et krav om seks måneders botid i bofellesskapet før tiltredelse.

Det vises til nærmere omtale av disse to særordningene i Prop. 62 L.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jens Stoltenberg". The signature is written in a cursive, flowing style with a prominent loop at the end.

Jens Stoltenberg